

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku Posudek oponenta

Autor/ka práce

Příjmení a jméno: Martin Matoušek

Název práce: Válka ve Vietnamu v letech 1964-1973 z pohledu Rudého práva a New York Times

Autor/ka posudku

Příjmení a jméno: PhDr. Martin Groman, PhD.

Pracoviště: KMS IKSŽ FSV UK

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	x				
1.2	Technika práce	x				
1.3	Struktura práce		x			

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Autor oproti tezím zkrátil sledované období, které podrobil výzkumu, což lze vzhledem k předpokládanému množství textů v obou sledovaných denících v zásadě kvitovat.

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení písmenem
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	E
2.2	Pochopení zpracované literatury a schopnost ji aplikovat	C
2.3	Zvládnutí zvolené techniky zpracování materiálu	D
2.4	Logičnost výkladu, podloženost závěrů	C

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Práce kolegy Matouška není nezajímavá, a i když k ní budu kritický, musím hned na úvod uvést, že nabídla poměrně zajímavé srovnání dvou deníků z obou stran tzv. Železné opony a že mnohá zjištění a postřehy nebyly bez zajímavosti. S některými dílčími autorovými konstatováními bych ovšem polemizoval. Například nijak nespecifikuje svou ambici popsat, zda obě sledovaná periodika referovala o válce ve Vietnamu „pravdivě“. Samozřejmě tím rozumí, zda se neodchylovala od popisu stejných událostí v historické literatuře, případně jak tyto události významově či propagandisticky posouvala. Pokud by mělo jít skutečně o téma pravdivosti, byli bychom na mnohem složitějším teoretickém poli a bylo by jej třeba i z hlediska mediálních studií nejprve definovat. Autor také tvrdí, že Rudé právo si po roce 1948 zajistilo pozici nejpopulárnějšího komunistického periodika - patrně minul masově nejrozšířenějšího deníku v tehdejší ČSR, protože mezi komunistickými periodiky jako takovými RP dominovalo od samého vzniku v roce 1920, nejen prodejem, ale rozhodně významem. Také tvrzení, že RP zůstalo u nás nejpopulárnějším deníkem až do roku 1989 je sporné, jednak to byla realita daná režimem v gesci KSČ, jednak jak v tomto ohledu a v podmínkách reálného socialismu

nezávisle měřit popularitu? U historické práce bych uvítal také preciznější, jakkoli stručné, postižení některých dobových dějů a kontextů. Zvláště, pokud jde o problematiku vyloženě mediální. Například autorův odstavec na str. 23 o vývoji médií po roce 1969 a o Slovu do vlastních řad a jeho dopadu v podobě, v jaké byl napsán, v zásadě deformuje dobovou realitu tak, že se s ní mýjí. Když na str. 23 autor komentuje dobové zahraniční zpravodajství u nás a jeho možnosti, opomíjí jaksi celou generaci zahraničních zpravodajů, zvláště rozhlasových, v 60. letech. Zásadnější výtku bych zde vznesl k literatuře a pramenům - autor svou práci vedle citovaných článků opírá o pět publikací a tři online zdroje. Z publikací pak se jen dvě věnují specificky médiím a tři válce ve Vietnamu, myslím, že zde bylo možno udělat mnohem více. Pramenný výzkum pak neproběhl vůbec, což je také škoda.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení písmenem
3.1	Struktura práce	B
3.2	Funkčnost a přiměřenost poznámkového aparátu a odkazů	E
3.3	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané neoprávněně autorem za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem bylo zahájeno disciplinární řízení.)	C
3.4	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	F
3.5	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava práce	C

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Pokud bych měl hodnotit práci jen podle její formální, především jazykové stránky, příliš důvodů pro její připuštění k obhajobě bych bohužel neshledal. Obsahuje téměř na každé své straně tolik gramatických chyb, stylistických lapsů a dalších formálních pochybení, že to jiné hodnocení než F neumožňuje. Pro postižení dojmu, jaký práce po této stránce z gramatických chyb v práci VYBÍRÁM:

- „pohledem československého komunistického periodika známé jako Rudé právo“ (str. 10)
- „začínali vidět inspiraci spíše ve stalinovském sovětském svazu“ (str. 11)
- „volby vyhrál anti komunist Harry Truman“ (str. 12)
- „boje mezi Viet Minh a Francouzi brzy začali“ (str. 13)
- „dávali za vinu pád Čankajškovo režimu“ (str. 13)
- „při ženevské konferenci o Indočíně vedenou Velkou Británií“ (str. 14)
- „Tyto vesnice pak měli ustát neustálé obtěžování“ (str. 15)
- „Chaotické období se brzy dočkaly i Spojené státy.“ (str. 16)
- „více prezident Lyndon B. Johnson“ (str. 16)
- „Johnsonovi názory sdíleli také další významní politici“ (str. 16)
- „Rezoluce totiž umožňovala využít všech nezbytných kroků, které by předešli dalším útokům“ (str. 16)
- „Celé situaci nepomohli ani další kontroverzní informace, které se objevily v médiích.“ (str. 19)
- „Na povrch vyplavali informace“ (str. 19)
- „Vyjednané příměří nakonec netrvalo příliš dlouho, docházelo zpočátku k jeho častému porušování z obou stran, především té jihovietnamské a vzájemné boje opět započali.“ (str. 20)
- „byly přímím potomkem tzv. „penny press“ (str. 20)
- „sekce zahrnovali“ (str. 21)
- „řady státních žalob po vydání sérii článků“ (str. 21)
- „Tyto čistky měli zaručit „vyčištění“ médií“ (str. 22)
- „informace o průběhu Vietnamu se objevovali na titulních stranách“ (str. 23)
- „obsahovali i sekce s reklamami“ (str. 23)
- „články zabývající se podepsáním mírových dohod v Paříži, které zakončili americké angažmá ve Vietnamu.“ (str. 24)
- „V případě, že by se informace neshodovali budeme porovnávat...“ (str. 24)
- „bude schválena rezoluce týkající se tohoto incidentu, jejichž schválení podpořil i senátor Goldberg“ (str. 26)
- „informovalo o amerických bombardovacích a ostřelovačích akcích“ (str. 27)
- „dosavadní incidenty by se mohli změnit ve válečný konflikt“ (str. 27)
- „Spojené státy nesmí opustit svůj závazek na předejetí teroru“ (str. 29)

„Informace poskytované New York Times v tomto období byli převážně faktické a shodovali se s dostupnými historickými prameny.“ (str. 30)

„Na závěr tito autoři vyzývají všechny antifašistické skupiny“ (str. 30)

„s výjimkou rakouského vícekancléře“ (str. 30)

„operace Rolling Thunder měla přinutit vedení severního Vietnamu k „jednacímú stolu“ (str. 31)

„Severní Vietnam chtěl tímto spíše vzbudit vzdání nespravedlivé agrese“ (str. 31)

„nepřátele zahnal až nálet stíhaček, které na ně shodili napalm“ (str. 32)

„Spojené státy v této bitvě utrpěli v poslední době v této oblasti zatím nejtěžší ztráty.“ (str. 33)

„nepřítel udeřil nečekaný úder“ (str. 35)

„zneškodnění jednotkami výsadkářů, které byly vysezeny vrtulníky na střeše budovy.“ (str. 35)

„1. února 1968 se na titulních stranách pak stále vyskytovali informace“ (str. 36)

„boje probíhali! (str. 36)

„milné informace“ (str. 38)

„dokud nebyli nalezeni mrtví skupinou amerických výsadkářů“ (str. 39)

„ulice sousedící se sousedícím letištěm“ (str. 39)

„jihovietnamské síly mohli ztratit kontrolu“ (str. 39)

„den před vydáním Rudého práva se však objevila zpráva, která ujasnila“ (str. 39)

„Američané ve své jednotce také údajně neměli ani vietnamského překladáče [snad překladatele? pozn. MG], který by býval mohl s vesničany komunikovat.“ (str. 42)

„Emoce při „slavnostním podpisu“ prý reflektovali nejistoty“ (str. 46)

„Paradoxním je pak zpráva“ (str. 47)

„komunisté na příměří přistoupily“ (str. 47)

„tyto slova se v Rudém právu objevily 29. ledna 1973“ (str. 48)

„New York Times, ve kterém se objevovali informace“ (str. 48)

„tyto důvody udává jako důvod“ (str. 49)

„skutečnosti, které se ve většině případů s pramenů korespondovali.“ (str. 50)

Čtení práce a orientaci v textu také komplikují nepřehledné formulace jako na str. 15: „Vietnamská hrozba „dominového efektu“, při kterém by politická změna v některé zemi vedla k politické změně i v sousedních zemích (jako např. pád sovětského svazu v roce 1991) začínala být reálnou hrozbou.“ Na str. 16 „V průběhu dalších měsíců příliš velkých vojenských úspěchů však nedokázal.“ Nebo na str. 32 „Do oblasti se údajně VDR údajně do oblasti Centrální vysočiny, ve které se bitva odehrála infiltrovat okolo 16 000 vojáků.“ Na str. 42 „Vesničanům se údajně podařilo přežít, protože byly pohřbeni jejich mrtvými sousedy.“ Jméno Flory Lewisové je někdy přechýlené a někdy ne. Rovněž nerozumím tomu, proč autor setrval píše o deníku The New York Times v třetí osobě - „Times také běžně využívalo zdroje“ apod. Ve struktuře práce nerozumím docela názvu kapitoly 6. Zlom války v letech 1968 - patrně bylo míněno v roce a nikoli letech. Časté jsou také chyby v interpunkci, v psaní procent, psaní velkých písmen (zátoka sviní, pentagon, paříž, berlínská zeď, sovětský svaz bez velkých písmen, chybné psaní Titanicu s k apod.). Citace jsou někdy uváděny kurzívou, ale většinou ne, každopádně nejednotně. A to výtčet gramatických a jazykových lapsů není kompletní.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost zpracování tématu apod.)

Pokud bych měl vyslovit nějakou zásadní obsahovou výtku k předložené práci, pak je to dle mého především absence tématu propagandy, a to jak té postavené na půdorysu studené války, tak propagandy specificky válečné, které se zde obě objevují, a bylo by třeba na tento aspekt upozornit či jej dokonce analyzovat. Stálo by za to také podívat se jak do online přístupného archivu CIA, kde jistě byly jednotlivé události ve Vietnamu analyzovány a mimochodem se tam často vyskytují také zprávy monitorující americký, západní i socialistický tisk, včetně československého. V archivu KSČ v NA by pak bylo záhodno se podívat na tiskový odbor a jeho agendu v otázce Vietnamu ve sledovaných obdobích. K některým tvrzením ze závěru práce, jako například, že „obraz Američanů a Jihovietnanců byl ve všech zkoumaných článcích [Rudého práva] zcela negativní“, nenacházím v práci dostatečnou kvantitativní analýzu, které se autor sice vědomě zřekl, což respektuji, ale pak bych podobná tvrzení buď nevyslovil, nebo je opřel aspoň o ad hoc rešerši - z tolika a tolika sledovaných textů to bylo v x % případů apod.

K předložené práci kolegy Matouška mám, jak vidno, řadu výhrad, nicméně k obhajobě ji doporučuji (především pro výkon podaný při rešerši obou periodik a sestavení zajímavého souboru textů a výroků v nich uvedených), i když na samé hranici hodnotící škály. Pokud by komise po posouzení práce a posudků dospěla k názoru, že by bylo vhodné text opravit, především formulačně a gramaticky, myslím, že jde o vady poměrně snadno odstranitelné a na kvalitu či obsah samotné komparace v práci provedené to zásadní vliv mít nebude.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Jak byste vysvětlil jazykovou úroveň své práce?
5.2	Proč v práci uvádíte a používáte tak málo sekundární literatury a ostatně také online zdrojů, například tématu Války ve Vietnamu se věnuje skutečně nepřeberné množství hlavně zahraniční literatury?

6. ANTIPLAGIÁTORSKÁ KONTROLA TEXTU

Seznámil jsem se s výsledky antiplagiátorské kontroly v SISu.

Komentář pro případnou shodu nad 5%:

6.1	
-----	--

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

E

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 29. 5. 2022

Podpis:

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF nebo jej zašlete elektronicky na adresu sekretářky příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu!